

TISKOVÁ ZPRÁVA

Stanovisko odborného pracoviště Národního památkového ústavu k umístění památníku biskupa Karla II. z Lichtensteinu-Castelcornu v Kroměříži

Kroměříž, 11. července 2024

Záměr vedení města Kroměříž k umístění památníku biskupa Karla II. z Lichtensteinu-Castelcornu v Kroměříži poutá pozornost nejen médií, ale i veřejnosti. S ohledem na množství dotazů, ke kterým se odborné pracoviště Národního památkového ústavu opakovaně vyjadřovalo, a zejména ve snaze objasnit a vysvětlit postoj kroměřížského odborného pracoviště k finálnímu rozhodnutí městského úřadu, vydává územní odborné pracoviště Národního památkového ústavu v Kroměříži následující stanovisko.

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Kroměříži (dále „NPÚ, ÚOP v Kroměříži“ a „NPÚ“) bylo poprvé ve věci záměru památníku požádáno v červnu 2023 o konzultační vyjádření, ve kterém se NPÚ vyjadřoval k záměru instalace památníku do blízkosti Mlýnské brány, do předprostoru Arcibiskupského zámku v Kroměříži. Přílohou žádosti byla studie od autora díla z roku 2020. V konzultačním vyjádření NPÚ uvedl tři zásadní připomínky k záměru – poukázal na netransparentní přípravu záměru, zejména na absenci veřejné diskuse v odborné a výtvarné rovině přípravy záměru, na problematičnost vlastní předložené umělecké ideje, ale především poukázal na specifičnost lokality, která je nanejvýš citlivým prostorem historického jádra města Kroměříž, které je pro své hodnoty prohlášeno za městskou památkovou rezervaci, která obklopuje památku světového dědictví UNESCO – Arcibiskupský zámek.

V březnu 2024 proběhlo na téma památníku osobní jednání mezi zástupci vedení města Kroměříž a státní památkové péče. Na jednání zazněla informace, že město Kroměříž již uzavřelo s autorem díla platnou smlouvu a o jeho realizaci je tak ze strany investora rozhodnuto. Fakticky bylo možné diskutovat pouze o zvolené lokalitě. Zástupci odborné organizace NPÚ, ÚOP v Kroměříži proto vyzvali investora ke zpracování objektivní a nezávislé studie, která by výtvarné dílo zasadila do reálného kontextu předprostoru Arcibiskupského zámku a tím osvětlila skutečný dopad v rámci navrhované lokality, která byla vybrána bez účasti architekta-urbanisty, a také především prověřila další jiné lokality na území města.

Požadovaná studie byla NPÚ předložena s žádostí o vyjádření letos v dubnu. V rámci dubnového písemného vyjádření dle § 14 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, se NPÚ vyjadřoval k místu instalace památníku, nikoli k jeho podobě, o které již bylo ze strany vedení města podpisem smlouvy de facto rozhodnuto.

Předložená studie obsahovala pět variant umístění, z toho tři v prostoru Sněmovního náměstí, tedy v předprostoru zámku, a dvě mimo Sněmovní náměstí na okrajích městské památkové rezervace Kroměříž. V grafickém provedení byly podrobněji zpracovány pouze tři pozice, všechny v předprostoru zámku. Jednalo se o původně navrženou pozici a o dvě pozice, ve kterých se výtvarné dílo dostalo přímo do bezprostředního kontaktu s památkou UNESCO. Zbylé dvě pozice na okraji městské památkové

rezervace Kroměříž byly ve fázi zpracování studie zástupci města odmítnuty, proto nebyly dle sdělení autora studie podrobněji řešeny.

Studie k realizaci uměleckého díla doporučila pozici u Mlýnské brány, tj. původně navrhované místo dle studie z roku 2020, k němuž NPÚ v konzultačním vyjádření popsal konflikt s památkou UNESCO a tedy s nejcitlivějším prostorem městské památkové rezervace Kroměříž. NPÚ konstatuje, že z obsahu a zadání studie je zřejmé, že se zaměřila pouze na potvrzení a obhajobu původně navrhovaného místa, hledala pouze lokality v předprostoru zámku a odmítla na základě stanoviska zástupců města Kroměříž jiná řešení, s nimiž by byla spojena větší časová nebo finanční náročnost. Studie neřešila danou problematiku v širším kontextu tématu ani místa, jak bylo požadováno. Studii doporučená pozice byla ze strany NPÚ vyhodnocena jako nejméně konfliktní nikoli ideální.

Je nezbytné zdůraznit, že NPÚ nemá výhrady k záměru připomenutí osobnosti biskupa Karla II. z Lichtensteinu-Castelcornu, zejména jeho stavebního díla, které se výrazně propsalo do podoby města Kroměříž. Domníváme se však, že historické město Kroměříž i osobnost Karla II. z Lichtensteinu-Castelcornu si zaslouží důstojný a koncepční přístup, odborně kvalitní péči. Na příkladu města Litomyšl můžeme obecně poukázat na dlouhodobě koncepční přístup současných vstupů do historického jádra a případně i na příkladu města Brna na koncepci věnující se transparentním uměleckým soutěžím a diskuzím, které předcházející umístování uměleckých děl na veřejná prostranství historického jádra města. Takové přístupy postrádá aktuální záměr vybudování památníku.

NPÚ ve svém finálním stanovisku vzal záměr osazení uměleckého díla na vědomí s tím, že umístění díla není nevratným krokem a na stávající podobu Sněmovního náměstí nebude mít zásadně negativní dopad. Realizace aktuálního památníku by měla být ovšem v budoucnu řešena v rámci nové koncepce jiných veřejných prostranství tak, aby se do trvalé paměti místa historického jádra města Kroměříž propsaly kvalitní záměry, které nebudou poškozovat historického jádro. Také by pro budoucí záměry měly být zpracovány koncepční dokumenty k rozvoji městských prostor soudobými vstupy, tak aby byly včasné a efektivně korigovány.

Kontakt:

Mgr. Petra Zelinková, pracovnice PR, mobil: +420 775 442 269, e-mail: zelinkova.petra@npu.cz

---

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Kroměříži je jedním ze čtrnácti krajských pracovišť NPÚ. Pracoviště vzniklo delimitací z územního odborného pracoviště v Brně k 6. únoru 2006. Poskytuje odbornou a metodickou pomoc vlastníkům a správcům památek ve Zlínském kraji. Odborné pracoviště zajišťuje úkoly státní památkové péče v plném rozsahu daném zákonem a jako odborná a vědecko-výzkumná organizace se zabývá také ochranou, poznáváním, dokumentací a prezentací památkového fondu na území Zlínského kraje. Zpracovává návrhy na prohlášení věcí či objektů za kulturní památky a podílí se následně na jejich evidenci. Spravuje dokumentační sbírky plánů, fotografií a dalších odborných podkladů ke kulturním památkám, vydává odborné publikace a publikuje v odborných periodikách. Na území Zlínského kraje je k 31. prosinci 2023 celkem 1 333 nemovitých kulturních památek, z toho 16 národních kulturních památek, 1 městská památková rezervace, 3 vesnické památkové rezervace, 14 městských památkových zón, 3 vesnické památkové zóny, nachází se zde i památka UNESCO – Arcibiskupský zámek a zahrady v Kroměříži. Součástí kroměřížského odborného pracoviště NPÚ je od 1. ledna 2015 **Metodické centrum zahradní kultury v Kroměříži**, které funguje jako multioborové centrum pro oblast obnovy a následnou péči o historické zahrady a parky v České republice, nabízí široké portfolio vzdělávacích programů z oblasti zahradní kultury pro laickou i odbornou veřejnost. Další informace o kroměřížském odborném pracovišti NPÚ najdete na www.npu.cz a Facebooku ([Národní památkový ústav Kroměříž - odborné pracoviště pro Zlínský kraj](#)).